

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab Anno Christi 1248. Usque Ad Annum 1276

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1765

VD18 90118243

§.21. Colloquium cum Tuinianis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66255](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66255)

Colloquium cum Tuinianis.

p. 224.

Die sabbati 30. Maji in pervigilio Pentecostes inter Christianos, Saracenos ac Tuimianos seu Tartaros idolorum cultores disceptatio habebatur jussu Mangucani, quibus argumentis suam quæque pars Religionem defenderet, cognituri. Tanquam arbitros controversiæ tres eorum, qui a secretis ipsi erant, unum de qualibet Religione misit, & mox edici voluit capite sancitum, nequis alium offenderet, aut turbas cieret, quæ disputationi obstarent. Christianis suam mihi causam demandantibus, certamen cum Tuinianis incepti, qui suorum aliquem ex Catai seu China eo delatum mihi opponebant. Rogabat ille, quam quæstionem primo discuteremus, utrum illam, quomodo mundus sit conditus, an hanc quid fiant animæ post mortem hominum? Initium capturus erat ab his duabus quæstionibus, in quibus fortissimum se putabat: nam Tuiniani cum Manichæis duo principia, bonum alterum, alterum malum credunt, & animas in alia aliaque corpora transmigrare. Respondi, ordiendum nobis esse a Deo rerum omnium principio: & arbitros assentientes habui.

Sæcul. XIII.

A.C. 1255.

Dixi proin nos firmiter credere, unicum esse Deum eundemque perfectissimum: & quid illi de eo crederent, quaesivi. Desipit, inquiebant, qui non nisi unicum credit Deum. Nonne magni vestra in regione Principes sunt, & hoc in loco est quidam cæteris omnibus major, scilicet Mangu-Canus? Atqui eadem Deorum est ratio. Minime, ajebam: alioquin quilibet Princeps in sua terra posset vocari Deus. Ac eorum comparisonem refellere paranti mihi obstabant fervide sciscitando, quis igitur esset hic Deus unicus? Est ille, retuli, qui potentia immensa pollet, nec alterius cujusquam ope indiget. Contra inter homines nemo potest omnia: ideo quam plurimi Principes in terris dantur. Præterea Deus non eget auxilio, cum novit omnia, & omnis sapientia scientiaque ab ipso proveniat. Non opus habet bonis nostris, quia in ipso vivimus & sumus.

Probe scimus, ajebant, esse in caelo supremum aliquem Deum (cujus origo nos latet) decemque alios sub illo, & quendam his inferiorem. At in terra eorum infinitus est numerus. Plures ejusmodi fabulas volebant addere. Sed ego percontabar, utrum Magnus ille caeli Deus rerum omnium esset potens, an suam potentiam haberet ab alio? Respon-

Sæcul. XIII.
A.C. 1255.

sponsi loco, Si Deus tuus, inquebant, est talis, qualem dicis; cur dimidiam rerum malarum partem fecit? Falsum est, reposui: qui malum fecit, nequit esse Deus: cessaret Deus esse, si author mali foret. His verbis attoniti omnes Tuiniani scitabantur, unde igitur veniret malum? Quærite prius, quid sit malum, ajebam: & ante hanc ipsam quæstionem dicite, an credatis esse aliquem Deum interminata potentia præditum! Cum tacerent, responsum poscentibus arbitris in angustias compulsi aperte negabant dari Deum infinite potentem; atque Saracenis omnibus risum movebant. Dein ego ad Tuinianos; ergo nullus ex Diis vestris vos cunctis a malis tuendo par est; nec vos tot Dominis servire potestis. Nihil ad hæc illi.

Volebam pergere, ac divinam unius naturæ Triadem probare; cum Nestoriani, ut & ipsi suas explerent vices, disputare cœperunt cum Saracenis, nihil aliud reponentibus, quam se habere pro certo, quidquid contineret Evangelium; se Deum profiteri unicum, & hanc ab eo gratiam flagitare, ut tanquam Christiani e vita decederent. Dum vero sanctissimæ Triadis mysterium per comparationes explicabant Nestoriani, audiebantur placide, nec adversarium habebant: sed nemo significabat se velle Chri-

Sæul. XIII.
Ac. C. 1255.

p. 233.

ftianum fieri. Finito colloquio Nestoriani simul & Saraceni clara cantabant voce; Tuiniani summum tenebant silentium; sed omnes largiter potabant.

Ipsa Pentecostes die Mangu-Can in conspectum me suum venire passus, inter alia dicebat: Nos Mogoles credimus unicum esse Deum; per hunc nos vivere ac mori; in hunc animos nostros omni studio ferri. Hic vobis Christianis scripturam, cui morem non geritis, nobis hariolos dedit, quorum mandata conficimus. Postea loquenti de habitu meo, & quousque deduci vellem, scitanti, usque ad terras Regis Armeniæ, respondebam, epistolam ad te mittendam me delaturum spondens. Accepimus eam exeunte Junio, & quæ memoratu digniora continet, sunt ista: Quidam David nomine, qui tanquam Mogolum Legatus te adiit, mendax deceptor erat. Legati, quos cum eo ad Ken-Canum miserat, post hujus mortem demum in aulam advenere; ac ejus vidua per illos textum sericum & litteras ad te misit. At quomodo de pacis negotiis quidquam scire potuit hæc mulier cane vilior? Cætera in litteris Mangu-Cani tendebant ad offerendam tibi pacem, si posceres, & ad minitandum tibi, si tuis armis la-cesseretur.

p. 232.
Sup. Lib. 83.
§. 12.

§. XXII.